

Til

Ringebu Fjellstyre

Hanstadgata 2

2630 RINGEBU

Fåvang 4. november 2021.

Bruk av utmarksbeite i tilknytning til setrene på Nordre Gopollen.

Som setereiere på Nordre Gopollen i Ringebu Statsallmenning, har vi beiterett i utmark i tilknytning til setrene våre. Beiteretten i seterområdet var eller er forbeholdt mjølkeku som var/er inne att til mjølking på setrene morgen og kveld. I dag er det få setrer med mjølkeproduksjon generelt, på Gopollen er det igjen en seter med mjølkeproduksjon, Rudrudjordet. Det er store beiteområder tilknyttet Nordre Gopollen. Dyra på setra til Rudrudjordet benytter ikke hele dette området. Dermed blir det store beiteressurser som ikke nyttes.

Flere av oss øvrige setereiere på Gopollen driver med storfe, mjølkeku og/eller kjøttfe. Vi ønsker å ta i bruk beiteressurser i tilknytning til seterområdet til dyra våre uten at vi har mjølkeproduksjon på setra. En klar forutsetning for å etablere slik beitepraksis med storfe er at det ikke skal være til ulempe for seterdrift med mjølkeproduksjon. Det skal gjelde nåværende seter med mjølkeproduksjon og eventuelt framtidige.

Vi oppfatter at det er riktig at Ringebu Fjellstyre skal behandle denne saken og oversender den herved. Vi er åpne for dialog om hvordan nytting av utmarksbeite på Nordre Gopollen kan praktiseres. Vi som er setereiere med storfe, i det aktuelle området, har hatt et møte der vi har drøftet hvordan vi kan organisere beitebruken. Hovedpunktene er referert i dette dokumentet.

Vi har drøftet hvordan nytting av utmarksbeite i tilknytning til setrene på Nordre Gopollen kan løses for å unngå konflikt mellom mjølkeku og anna storfe. Odd Rudrudjordet, som driver garden Rudrudjordet med mjølkeproduksjon på setra, har vært med på denne drøftinga. Vi har som mål å finne løsninger som bidrar til at alle rettighetshavere kan nytte beitet i seterområdet til storfe.

De øvrige setereiere på Nordre Gopollen, som driver med husdyr på sin eiendom, er kontaktet og orientert muntlig om at vi arbeider for å få til praksis med beite av storfe i seterområdet. Med de forutsetninger vi presenterer her var det ingen som hadde motforestillinger.

Beiteområdet som tidligere hørte til setrene på Nordre Gopollen var nok noe på begge sider av Tromsa, fra Øyer grense i Springaslålia/Gråura og fram til grensa for Ringebu Statsallmenning, på øvre sida av setrene opp mot Høgtind, grensa til Øyer og til Teigkrysset. Kart som viser området er lagt ved.

Vi ser for oss at området nedenfor setrene mot Tromsa (Gopollmyrene) fra Statsallmenningens grense og innover i Springaslålia/Gråura til Øyer grense er det området som det vil være mest praktisk å slippe øvrig storfe i. Da vil en unngå at dyra kommer opp til setrene. Dyra på Rudrudjordet

vil da ha tilgang på et tilstrekkelig beiteområde. Vi er i tillegg innstilt på å ta hensyn til DNT-råket fra Bjørgesetra mot Vettåbua.

Det vil antakelig være fornuftig at beitebrukerne organiserer seg i eget lag, sannsynligvis som et SA.

Vi ser for oss, som en **forutsetning** for å kunne slippe storfe, at beiteområdet må avgrensnes med bruk av elektronisk gjerde, NoFence eller lignende utstyr. I beitesesongen 2021 brukte en av de aktuelle besetningene NoFence for å styre dyra til ønsket beiteområde. Dette fungerte etter forventningene og eierne var svært tilfreds med opplegget.

Det skal være regelmessig tilsyn med dyra i beiteområdet i tillegg til elektronisk overvåking.

Slik drifta er på de aktuelle gardene ser vi for oss at det kan være snakk om ca 70 ammekyr med kalv og en del kviger totalt ca 150 – 200 dyr.

Det har som nevnt over, vært praksis at beiteressurser i tilknytning til seterområder skal forbeholdes mjølkeku på seter der det drives mjølkeproduksjon. I dagens landbruk er det et fåtall setrer som er i drift med mjølkeproduksjon. Følgelig blir det store beiteområder som ikke nyttes. Det gjelder også på Nordre Gopollen. Med så lite beitetrykk som det er på Nordre Gopollen nå, er det stor fare for ytterligere gjengroing av området. Dette dokumenteres med vedlagt kart fra NIBIO som viser områder der det er risiko for gjengroing. Gjengroing er en trussel mot eksisterende plante og dyreliv og det gjør landskapet mer utilgjengelig, husdyr som beiter i utmark vil begrense gjengroing (kilde: <https://www.nibio.no/tema/landskap/utmarksbeite/ressursgrunnlag/gjengroing>). Dersom det åpnes for beite av annet storfe enn mjølkeku på Gopollen, mener vi det vil bidra svært positivt for å redusere og begrense gjengroing i seterområdet.

Ved å nytte beiteressursene i seterområdet på Nordre Gopollen til anna storfe enn mjølkeku mener vi at lokale forressurser brukes til å produsere mat på en bærekraftig måte. Det vil bidra til større grad av sjølforsyning av mat i Norge. Det er også i tråd med Hurdalsplattformen til den nye regjeringa som beskriver at samfunnsoppdraget til jordbruket blant annet er å sikre nok og trygg mat på norske naturressurser til den norske befolkningen. I det 6. kulepunktet under kapittelet om landbruk står det også at økt bruk av utmarksbeite vil bidra til bedre bærekraft i landbruket.

Videre mener vi at nytting av retten til utmarksbeite i tilknytning til setrene på Nordre Gopollen, slik vi har beskrevet her, vil være i tråd med Fjellogen § 2 og Seterforskriften § 1. Her sies det at retten til allmenningsbruk skal kunne nyttes slik at det er i tråd med rasjonell bruk og som er naturlig etter tida og tilhøve.

Fjellogen § 2 og Seterforskriften § 1:

Retten til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. Retten skal kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva.

Vi oppfatter at samfunnet og politikere prater varmt om nytting av utmarka til matproduksjon og å motvirke gjengroing. Dette er som nevnt over, et prioritert område i plattformen til den nye regjeringa. Med å ta i bruk utmarka i seterområdet på Nordre Gopollen til beite for storfe i større grad mener vi at vi i praksis kan bidra til å nå disse måla. Vi håper å bli møtt av Ringebu Fjellstyret med dialog og velvilje for å få til en praktisk ordning for beite med storfe utenom mjølkeku på Nordre Gopollen. Vi ser fram til å høre fra dere.

Vår kontaktperson er Håvard Amrud, mobil 94057389 eller e-post amrud@online.no

Med vennlig hilsen

Laila og Kyrre Formo, på garden Bråstadløkken

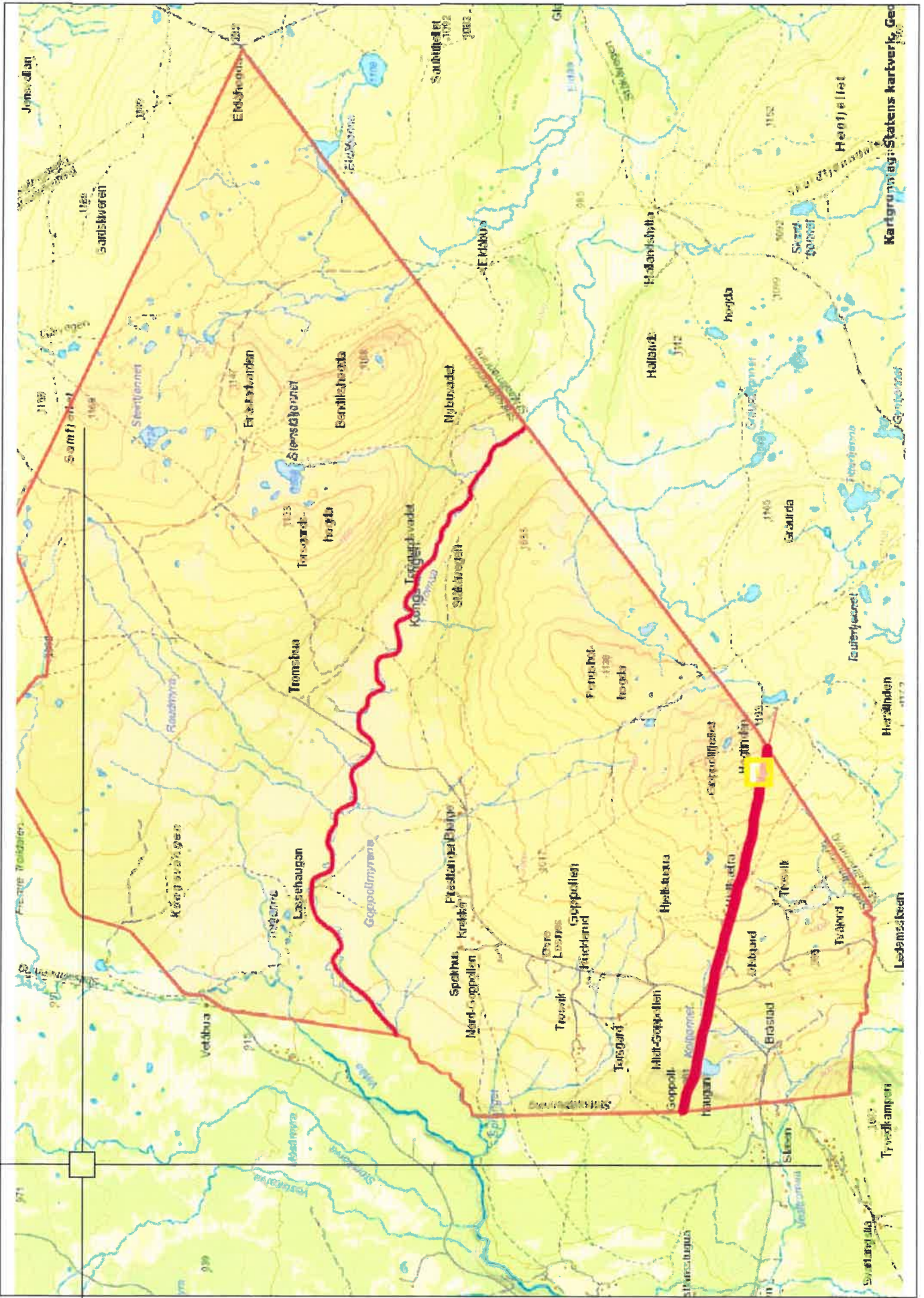
Odd Rudrudjordet, på garden Rudrudjordet

Kari Hanne og Erik Johansen Rudrud, på garden Rudrud

Edgar Vangen, garden Nordre Hågå

Laila og Håvard Amrud, på garden Søre Hågå

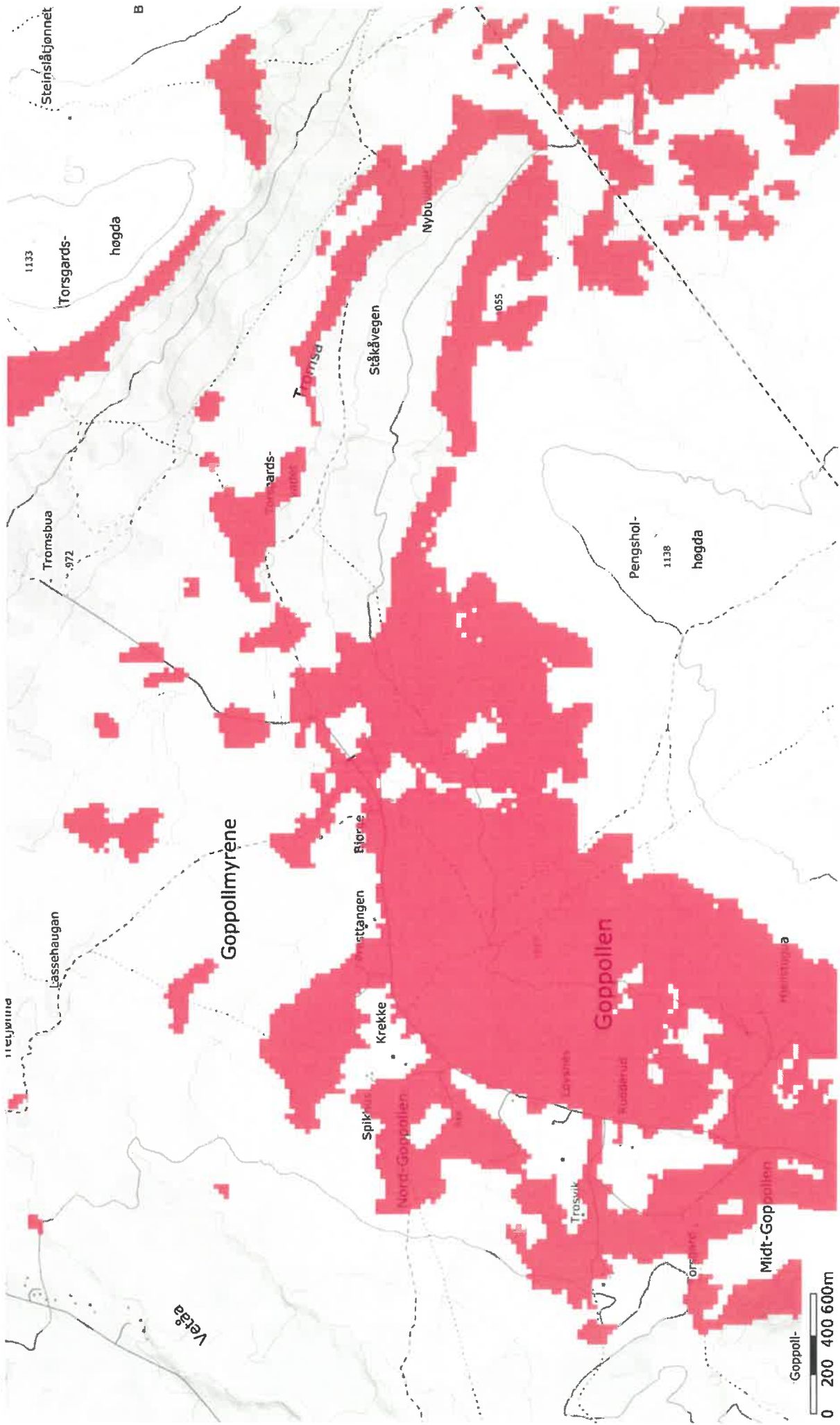
Barbro Braastad og Bjørn Sønstevoldhaugen, på garden Prestangen nedre

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Kart fra Kilden

Koordinatsystem: UTM 33

kilden.nibio.no

07.11.2021